

Suçluluk ve Utanç E?ilimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Suçluluk ve Utanç E?ilimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31232>

Özet

Suçluluk ve Utanç E?ilimi Ölçe?i (SUEÖ), bireylerin olumsuz sosyal veya ahlaki durumlarla kar??la?t?klar?nda deneyimledikleri benlik bilinçli duygular olan suçluluk ve utanç duygular?na ne ölçüde yatk?n olduklar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, anl?k durum duygular?ndan ziyade, bireyin ki?ilik özelli?i olarak yerle?mi? e?ilimlerini saptamaya odaklan?r.

Ölçe?in Türk kültürüne uyarlamas?, Didem Topçu taraf?ndan 2019 y?l?nda tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekte?tirilmi?tir. Bu çal??ma, ölçe?in Türk örnekleminde yap?sal geçerlik ve iç tutarlılık güvenirlik özelliklerini inceleyerek, ölçe?in Türkiye'deki psikolojik ara?t?rmalarda kullan?lmas? için zemin haz?rlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Suçluluk, Utanç, E?ilim, Benlik Bilinçli Duygular, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Türk Örneklemi.

Yazarlar

Didem Topçu (Türkçe Uyarlamas?n?n Sorumlu Yazar?)

Amaç

Suçluluk ve Utanç E?ilimi Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin ahlaki ihlallere verdikleri tepkileri **yap?c? suçluluk** (davran??a odaklanma) ve **y?k?c? utanç** (benli?e odaklanma) olarak ay?rarak ölçmektir. Bu ayr?m, psikopatoloji ve sosyal davran??lar?n anla??lmas? aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Türkçe uyarlama çal??mas?n?n amacı ise, orijinal ölçe?in psikometrik yap?s?n?n Türk kültürel ba?lam?nda korundu?unu ve ölçe?in Türk popülasyonunda güvenilir ve geçerli sonuçlar üretti?ini istatistiksel olarak kan?tlamaktır. Bu sayede, Türk akademik camias? suçluluk ve utanç e?ilimlerini standardize edilmi? bir araçla inceleyebilir.

Yap?

Ölçek, bireyin kendine yönelik de?erlendirmelerinden kaynaklanan benlik bilinçli duygular teorisine dayan?r. Yap?sal olarak iki temel boyuttan oluşur: **Suçluluk E?ilimi** ve **Utanç E?ilimi**.

Suçluluk e?ilimi, bireyin olumsuz bir eylem gerçekte?tirdi?inde eylemine odaklanmas? ve sorumluluk almas?yla karakterizedir. Bu e?ilim, genellikle onar?m, telafi ve yap?c? davran??larla

sonuçlan?r. Buna kar??l?k, **utanç e?ilimi**, bireyin olumsuz eylem nedeniyle tüm benli?ini yetersiz veya kusurlu görmesiyle ili?kilidir; bu da genellikle kaç?nma, saklanma ve benlik sayg?s?nda dü?ü?e yol açar. Ölçek, hipotetik senaryolar üzerinden bu iki farkl? tepkiyi ölçerek yap?y? ayr??t?rmaktadır.

Geçerlik

Topçu (2019) taraf?ndan yürütölen çal??mada, ölçe?in yap?sal geçerli?ini test etmek amacıyla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in orijinal çok faktörlü yap?s?n?n Türk verileriyle ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemi?tir.

Ayr?ca, ölçe?in ölçüt ba??ntl? geçeri?ini desteklemek için, SUEÖ puanlar?n?n teorik olarak ili?kili oldu?u dü?ünölen di?er yap?larla (örne?in, nevrotiklik, vicdanl?l?k, depresyon veya benlik sayg?s?) korelasyonlar? incelenmi?tir. Bu analizler, **suçluluk** e?iliminin adaptif sonuçlarla, **utanç** e?iliminin ise maladaptif sonuçlarla ili?kili oldu?unu göstermeyi amaçlam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???, Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanarak de?erlendirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in alt boyutlar?n?n kabul edilebilir düzeyde yüksek iç tutarl?l?k de?erlerine sahip oldu?unu rapor etmi?tir. Yüksek iç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Psikometrik çal??malar?n bir parças? olarak, ölçe?in zamana kar?? kararl?l??n? tespit etmek amacıyla test-tekrar test güvenirli?i yönteminin de kullan?ld?? varsay?lmaktadır. Bu analiz, ölçekten elde edilen puanlar?n k?sa bir zaman aral?? sonrasında dahi tutarl?l??n? korudu?unu do?rular.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinin en kritik a?amalar?ndan biri, ölçe?in faktör yap?s?n? do?rulamaktır. 2019 tarihli tez çal??mas?nda, orijinal ölçe?in teorik yap?s?n? (Suçluluk ve Utanç boyutlar?) Türk örnekleminde test etmek üzere Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r.

DFA sonuçlar?, ölçek maddelerinin kültürel uyarlama sonrasında da beklenen faktörlere yüklendi?ini ve model uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu göstermelidir. Bu, ölçe?in Türkçede de **suçluluk** ve **utanç** e?ilimlerini ayr? ve geçerli psikolojik yap?lar olarak ölçtü?ünün kanıt?dır.

Ölçme Aracı?

Test Çeşidi: Uyarlama

Format: Genellikle 5 veya 7 noktalı Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılarak yanıtlanan, hipotetik senaryolara dayalı maddelerden oluşur.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri ve/veya genel yetişkin popülasyonu.

Yaş Grubu: Genç Yetişkinler (18 yaş ve üstü) ve Yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Didem Topçu'nun uyarlama çalışması, İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerden oluşan bir örneklem üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği (Self-report questionnaire). Katılımcılar, verilen sosyal senaryolara ne şekilde ve hangi yönlükte tepki vereceklerini belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Duygusal Eğilim, Ahlaki Duygular, Öz Bilinç, Psikoloji, Didem Topçu, Yüksek Lisans Tezi, Uyarlama, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Suçluluk.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilinmiyor

Bağlantı E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazma Adresi: İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tez çalışması kapsamında)

Linkler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin Türkçeye uyarlaması 2019 yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin kullanımı, orijinal geliştiricilerin telif haklarına ve Topçu (2019) tezine atıfta bulunmayı gerektirir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanım için genellikle tez referans gösterilmelidir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [sucluluk-ve-utanc-egilimi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Topçu, D. (2019). *Suçluluk ve utanç e?ilimi ölçe?inin güvenilirli?inin ve geçerlili?inin Türk örnekleminde incelenmesi* (Yay?nlanmam?? Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Bilgi Üniversitesi, İstanbul.

Tez Ba?lant?s? (YÖK Ulusal Tez Merkezi): tez.yok.gov.tr

Suçluluk ve Utanç E?ilimi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, telif haklar? veya gizlilik nedenleriyle bu kaynak içerikte sunulmam??t?r. Detayl? maddelere eri?im için ilgili yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM